

Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch

Abstract

Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch ontstond in 1956 uit de collectie natuurhistorische, archeologische en volkenkundige objecten van de Broeders van Saint Louis. In het Noord-Brabantse dorp Oudenbosch opende deze congregatie een jongensinteraat in 1840. De objecten die de missionarissen meenamen van hun reizen naar onder andere Zuidoost-Azië en Afrika werden gebruikt om de leerlingen van het interaat te onderwijzen.

Geschiedenis van de collectie

In 1840 werd in het Noord-Brabantse dorp Oudenbosch de katholieke congregatie Broeders van de H. Aloysius van Gonzaga opgericht door [Willem Hellemans](#) en Johannes Huybrechts. Deze broederschap kwam later ook bekend te staan als de Broeders van Oudenbosch of de Broeders van Saint Louis, genoemd naar het tevens in 1840 gestichte jongensinteraat in Oudenbosch. De voornaamste taak van de congregatie betrof dan ook het onderwijzen van de leerlingen van de kostschool. Toen de congregatie vanaf 1862 ook in Nederlands-Indië actief werd, brachten missionarissen verzamelingen volkenkundige en natuurhistorische objecten mee naar Oudenbosch. In het interaat werden deze verzamelingen ingezet voor het onderwijzen van de leerlingen. Overigens kwamen niet alle volkenkundige en natuurhistorische collecties uit Nederlands-Indië. Er werden ook collecties aangelegd van Nederlandse flora en fauna en via de [Witte Paters](#), een katholieke sociëteit die voornamelijk actief was in Centraal-Afrika, ontving het interaat in Oudenbosch objecten uit onder andere toenmalig Belgisch Congo.

De objecten waaruit de collecties in Oudenbosch bestaan komen voornamelijk voort uit de verschillende interesses van de broeders. Zo ontstond uiteindelijk een zogenaamd 'physisch kabinet' en 'Indisch museum'. Het duurde tot 1956 voordat de verschillende klaslokalen met de bijbehorende collecties tot één museum werden samengevoegd. In 1968 verplaatste het museum naar het gebouw waar het vandaag de dag nog altijd gevestigd is. Pas vanaf deze verhuizing werd het museum ook toegankelijk voor bezoekers van buiten de broederschap. In 1985 werd de collectie ondergebracht in de Stichting Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum.

Tegenwoordig wisselt de volkenkundige expositie van het museum eens in de vijf jaar tussen een focus op voormalig Nederlands-Indië en Afrika. De huidige tentoonstelling (2025) gaat in op de Witte Paters en hun relatie tot Oudenbosch.

[image] *Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum in Oudenbosch, 2011* ([G. Lanting](#))

Herkomstonderzoek

De collectie van Natuurhistorische en Volkenkundig Museum Oudenbosch is volledig digitaal geregistreerd, maar niet online beschikbaar. Om toegang te krijgen tot het registratiesysteem en het archief kunnen geïnteresseerde onderzoekers contact opnemen met het [museum](#). Een klein deel van de museumcollectie is zichtbaar op de website van [Erfgoed Brabant](#).

Related Aids

- [Zendelingen en missionarissen in gekoloniseerde gebieden](#)
- [Musea en efgoedbeherende instellingen](#)
- [Etnografisch Museum Artis](#)
- [Naturalis Biodiversity Center](#)
- [Nederlands Volkenkundig Missiemuseum](#)
- [Nijmeegs Volkenkundig Museum](#)
- [Wereldmuseum Amsterdam](#)
- [Wereldmuseum Berg en Dal](#)
- [Wereldmuseum Leiden](#)
- [Wereldmuseum Rotterdam](#)
- [Missiemuseum Steyl](#)
- [Volkenkundig Museum 'Gerardus van der Leeuw'](#)

Primary sources

Secondary sources

Website:

Website Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch Website van het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch. Onder het kopje 'historie' is meer te vinden over de geschiedenis van het museum. Het kopje 'collecties' verschafft inzicht in de verschillende deelcollecties.

<http://www.nvmoudenbosch.nl/nl/>

Website:

Erfgoed Brabant - Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch Collectiewebsite van Erfgoed Brabant waarop een klein gedeelte van de collectie van Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch te zien is.

<https://www.brabantserfgoed.nl/page/4523/natuurhistorisch-en-volkenkundig-museum>

Video:

De collectie van het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Korte video waarin de bestuursvoorzitter van Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch verschillende onderdelen van de collectie van het museum laat zien.

<https://museumtv.nl/tentoonstelling/natuurhistorisch-en-volkenkundig-museum-oudenbosch/>

Relevant Data

TO BE FILLED

_last edited by UNKNOWN as UNKNOWN on 2026-01-14

(notes: This event was automatically created because the YAML file's edit history was empty.)